

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): Michal Ostrý

Název práce: Understanding active youth in Bosnia and Herzegovina. Prague, 2022. 52 pages.
Bachelor's thesis (Bc). Charles University, Faculty of Social Sciences, Institute of International Studies. Department of Russian and East European Studies.

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): PhDr. Ondřej Žíla, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Michal Ostrý si za téma své bakalářské práce zvolil výzkum angažované mládeže v Bosně a Hercegovině (BaH), která participuje na řadě občanských aktivit. Bakalářský projekt se vedle práce s relevantní teoretickou literaturou opírá o poznatky provedeného terénního šetření. Text dochází k závěru, že se bosenskohercegovinská mládež angažuje především ve snaze přispět k pozitivní změně společností, které je setrvale sevřené v obruči „poválečné“ transformace. Výraznou roli hraje i potřeba vlastního rozvoje a identifikace s obdobně smýšlející komunitou. Je zbytečné rozvádět, že aktivní mládež považuje za ústřední limit přirozeně nacionalismus.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Bakalářský projekt je koncipován jako jednopřípadová studie. Práce je srozumitelně strukturována do dvou základních celků. V teoreticko-metodologické části se diplomant nejprve věnuje teoriím participace mládeže a otázce participace v demokracii. Následuje kapitola, ve které autor detekuje klíčové problémy poválečného vývoje BaH a charakterizuje možnosti aktivit a participace mládeže. V poslední sekci Ostrý nastiňuje metodiku sběru dat během svého terénního šetření v BaH v roce 2021. Tento rámec je nezbytný nejen pro teoretické, ale i kontextuální ukotvení práce. S jeho pomocí se Ostrý v druhé, analytické části pouští do rozboru dat shromážených během svého výzkumu v BaH.

Zatímco teoretická rozprava a historicko-politický kontext je sestaven na základě sekundární literatury, vesměs anglofonní provenience, empirická část se opírá o výsledky terénního výzkumu. Ostrý pobýval v BaH po dobu tří týdnů v průběhu září roku 2021. Během svého pobytu diplomant uskutečnil celkem 22 polostrukturovaných rozhovorů v deseti odlišných lokalitách. Obzvláště cenná je skutečnost, že diplomant svůj výzkum rozložil nejen do větších měst, kam se sociologický výzkum nejčastěji směřován (Sarajevo, Mostar), ale pobýval i v dalších částech Federace BaH (Visoko, Konjic, Tuzla, Bihać, Gradačac) a Republiky srbské (Modriča, Banja Luka). Část výzkumu proběhla i v distriktu Brčko. Tento postup mu umožnil srovnávat výsledky z kvalitativně rozdílných prostředí. Vzhledem k nastavení výzkumu nebylo velkým limitem, že autor rozhovory realizoval v anglickém jazyce. Drtivá většina bosenskohercegovinské mládeže angličtinu velmi dobře ovládá. Diskuse výběru respondentů, reflexe výzkumů na toto téma v jiných státech a precizní nastavení otázek vytvořily velmi solidní teoreticko-metodologické podloží, o které se mohl diplomant během svého výzkumu opírat.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

K formálním náležitostem nemám žádné výraznější připomínky. Autor řádně odkazuje na využitá zdroje a literaturu. Formálních nedostatků je v práci naprosté minimum. Práce je sepsána v anglickém

jazyce. Jazykový projev pokulhává v českém abstraktu, který zjevně vznikl na poslední chvíli. Přesto by však práci pomohla závěrečná redakce textu, která by odstranila drobné prohřešky, především překlepy či zdvojení slov. Oficiální název menší z entit BaH je Republika srbská (Republika Srpska, což je termín využívaný v angličtině), nikoliv Republica (s. 23).

Seznámil jsem se s výsledky kontroly Turnitin. Práce splňuje požadavek na originalitu práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Bakalářský projekt Michala Ostrého vznikl přibližně rok a půl, během něhož diplomant sestavil vícero pracovních verzí. Zodpovědný přístup autora, péle a svědomitost charakterizují tento bakalářský projekt a jeho koherentní podobu. Autor pečlivě zmapoval teoretické rozpravy věnované participaci mládeže, promyslel strukturu terénního šetření tak, aby smysluplně provazovala teoretickou a analytickou část. Způsoby výběru respondentů a jejich charakteristika jsou v textu dobře nastíněny. V analytické části oceňuji, že Ostrý nejprve výzkumem detekoval hlavní diskurzivní linky, které následně sledoval a rozebíral.

Přestože se diplomant cíleně nevěnuje rozboru politické situace v období od ukončení války v BaH v roce 1995, jsou některá jeho zjištění vztahující se k mládeži velmi cenná i pro pochopení přetrvávajících těžkostí. Ty plynou z daytonského rozdělení země upevňujícího etno-nacionální fragmentaci. Právě etno-nacionálně podmíněný systém je pro drtivou většinu respondentů zásadním problémem, neboť poskytuje nacionalisticky orientovaným elitám možnost setrvale mobilizovat voliče a zůstat u moci. V analyzovaných úryvcích rozhovorů s mladými lidmi silně rezonuje skepse, frustrace a bezmocnost, od které odvisí důvěra v demokracii a státní instituce v BaH. O to překvapivější je Ostrého poznatek, že právě nedůvěra v bosenskohercegovinské politiky a systém v zemi jako takový vedla některé z respondentů k názoru, že autoritativní vedení by snad mohlo být řešením. Toto detekované zjištění, které někteří respondenti považovali za „řešení problémů v BaH“, však není v práci dále zkoumáno a rozebíráno.

V určitých pasážích by textu prospěl důraznější analytický přístup. Např. na s. 33 pojednává Ostrý o přetrvávajícím problému – nacionalismu v BaH. Konstatuje, že respondenti považují situaci v Tuzle, Bihaći a Brčku za méně problematickou. Již však nevysvětluje, ani nenaznačuje proč. Oproti tomu na stejné straně chybí kritickému úryvku Marty, která pochází z Mostaru, patřičná kontextualizace a vysvětlení, proč je to takový problém právě v tomto hercegovinském městě (tj. mj. kvůli skutečnosti, že ve městě nebyla kvůli blokadě dominantních etnonacionálních stran téměř dvanáct let zvolena vláda).

Je na škodu, že velmi solidní strukturu práce, nastavení výzkumu, detekci diskurzivních prvků a jejich rozbor nedoprovází rozsáhlejší diskuse (až na výjimky – např. na s. 31), jež by nabyté poznatky vztáhla ke zjištěním z dalších výzkumů věnovaných participaci mládeže a více tak konfrontovala Ostrého pozorování v BaH s výstupy odborníků, kteří se věnují jiným lokalitám. Práce by tak získala plastičtější tvar a přesah, na kterém by diplomant mohl přesvědčivěji demonstrovat zjištěné podobnosti či rozdílnosti v aktivitách mladých osob.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) Lišily se provedené rozhovory dle lokality, ve které byly prováděny, tj. velká města vs. menší městská sídla, rozdíl mezi entitami a distriktem Brčko?
- 2) Autor by měl během obhajoby detailněji rozebrat, nakolik se jednotliví respondenti sami identifikovali etno-nacionálně a nakolik tak byli nuceni učinit pod tlakem svého okolí? Nakolik postoje jednotlivých respondentů ovlivňovala (a byla důležitá) jejich vlastní identita?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A-F):

Bakalářskou práci Michala Ostrého doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení A.

Datum:
12. 1. 2022

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.